

V DRUGIH DRŽAVAH.

Krog atentata v Trstu. Zadnjič smo poročali, da je bila položena usodepolna bomba v hišo uredništva tržaškega fašističnega lista »Popolo di Trieste«. — Radi atentata je bilo aretiranih par sto ljudi. Polcija je sedaj odkrila pravo sled za atentatorji, ki so iz skupine fašistične mladine, katero vodi inajor Forti. Forti je bil pred dvema letoma izključen iz fašistične stranke in je izrekel tedaj grožnjo, da se bodo njegovi pristaši maščevali nad nasprotniki. Nekaj članov Fortijeve mladine je bilo aretiranih in baje med drugimi sam Forti baš v trenutku, ko je hotel iz Reke pobegniti v inozemstvo.

Avstrija bi rada odstranila gospodarsko krizo. Zvezni kancelar dr. Schober bo sklical dne 28. februarja tega leta na Dunaj zastopnike vseh gospodarskih organizacij, ki bodo sklepali o odstranitvi gospodarskih težkoč in predvsem proučili vprašanje brezposelnosti. Avstrija namerava najeti veliko inozemsko posojilo, s katerim bi naj poravnala država svoje dolgove in na ta način omogočila priliv velike svoje denarja v industrijo.

Berlin proti komunistom. Berlinska policija je zasedla komunistično centralo v Berlinu in zasegla vse razne listine, katerih presenečeni komunistični kolovodje niso utegnili skriti. Komunisti so oznanili, da bodo priredili radi tega koraka policije demonstracije. Radi te grožnje je prepovedala policija vse komunistične shode in zapretila, da bo preprečila makar z orožjem vsak poskus komunističnih nasilstev. Nemčija je sita komunističnih rovarenj do grla.

Kriza vlade na Francoskem. Tardieujeva vlada je odstopila v torek, dne 18. februarja radi trme finančnega ministra Chérona, ki ni hotel popustiti glede znižanja davkov. Nalogo sestave vlade je prevzel vodja radikalnih socialistov Chautemps (Šotan). Prejšnji ministrski predsednik Tardieu odklanja sodelovanje in istotako je zunanji minister Briand stavil za vstop posebne pogoje. Chautempsu se je posrečilo sestaviti vlado meščanske levice, ki računa na podporo socialistov. Briand je v tej vladi zunanji minister. Vladi se prorokuje kratko življenje.

Kriza francoske vlade je zavrla delo na razorožitveni konferenci v Londonu. Radi krize francoske vlade so izjavili odposlanci Francije na londonski razorožitveni konferenci, da ne morejo sodelovati pri posvetovanjih, dokler ne bo sestavljena nova francoska vlada.

Bolgarsko vlado nameravajo izpopolniti. Zaključek bolgarskih občinskih volitev je ta, da je dobila vlada 577.840, opozicija pa 300.000 glasov. Ministrski predsednik Ljapčev je začel pogajanja za izpopolnitev vlade.

Pri nakupu manufakturnega blaga vzamem

20% kronske bone
najugodnejše v račun
L. ORNIK, MARIBOR
Koroška cesta št. 9.

ZA NEDELJO

Češčenje svetnikov, sv.ostankov in božja pota.

Češčenje svetnikov.

Češčenje onih kristjanov, ki so darovali življenje za svojo vero, je tako staro ko Cerkev sama. Kazalo se je na zunan v praznovanju smrtnih dni mučencev, v zidanju cerkev nad grobovi, v spoštljivem ravnanju s svetimi ostanke in v že za dobe preganjanj splošni navadi: rabiti grobe mučenikov za oltarje. Ko so prenehala preganjanja, je postalo pravo navade, da so morali biti pod vsakim oltarjem ostanke mučencev. Peti cerkveni zbor (koncil) v Kartagi v Afriki je zapovedal: »Oltarji, v katerih ni najti trupla ali mučeniških ostanke, se morajo odstraniti.« Sploh se je razširilo češčenje mučencev po preganjanjih. Tudi oni kristjani, ki so izpovedali svojo vero pred sodnikom in bili kaznovani, ne da bi bili morali v smrt, so začeli uživati posebno češčenje kot »spoznavalci« od 3. stoletja naprej.

Kmalu po zaključku preganjanj so skazovali enako češčenje kakor mučencem onim, ki so dokazali pravo krščanstvo s čednostnim življenjem in prejeli ime »spoznavalci«. Tacega češčenja sta postala zgodaj deležna puščavnika sv. Anton in Hilarijon. Tekom 4. in 5. stoletja je prišlo v navado, da so prejeli mučenci in spoznavalci častni naziv »svetniki«, medtem ko so imenovali poprej prve »gospoda«. Tudi angele so tedaj častili. Sveti Mihael je veljal za zaščitnika Cerkve.

Največje češčenje so skazovali preblaženi Devici Mariji. Njo so poveličevali že cerkveni očetje, njej na čast so slikali podobe ter zidali cerkve. Posebno se je povzdignilo češčenje Marije, ko se je drznil Nestorij učiti, da ni bila Mati božja. Tudi Marijino vedno devišstvo so napadali razni krivoverci, a so ga branili odločno in z zmagovitim uspehom: Epefanij, Hieronim in drugi očetje.

Češčenje svetih ostanke.

Češčenje svetih ostanke je prišlo v splošno navado v dobi preganjanj. — Dokaz za to trditev je zgodovinsko dejstvo, da so skušali pogani trupla mučencev uničiti ter iztrgati kristjanom. Kristjani so se zopet trudili, zbrati kri in kose mučeniških trupel na mestih mučenj. Nadalje so poveličevali grobe mučencev z opravljanjem službe božje. Kristjani so se zbirali ob priliki rojstnih dni mučencev. Po preganjanjih so gledali kristjani z veliko vnemo na to, da so si pridobili prostor za svoj lastni grob v bližini grobov mučeničkov. Brez števila je ohranjenih nagrobnih napisov, v katerih se povdarja, da je pokopan umrlj v bližini mučenca. Svete ostanke so zavijali v dragocene rute, jih shranjevali v bogato okrašenih skrinjah ter prižigali nad grobovi svetilke, ki so gorele noč in dan. Glede postopanja z ostanke mučencev se je

Dvojno gimsko veselje

daje ličnost lepe in pedantno čiste volnene obleke. Ako se ne pere kakor je treba, se stisne in daje ulis stare ponošene obleke. V mlačni raztopini Schichtovega Radiona se stvari nalahko očmejo in ostanejo mehke in lahke ter varujejo svojo prvotno barvo in sveži ton. Celi ta posel se opravlja hitro in brez truda, ako se uporablja

razvila pomenljiva razlika v dobi Konstantina na vzhodu in zapadu. — Na vzhodu na primer niso razdeljevali samo tvarnih ostanke, ampak tudi kosti, da bi prejel po možnosti vsak krščanski kraj kak košček od mučenca. Na zapadu so se skrbno čuvali do 8. stoletja, da bi se bili lotili grobov svetnikov, prenesli njih ostanke kam drugam, ali da bi jih bili razložili. Slednje so smatrali za bogoskrunstvo. Zadovoljevali so se s tem, da so razdeljevali predmete, kateri so bili v zvezi s svetnikom v življenju, ali predmete, s katerimi so se dotaknili svetnikovega groba. — Godile so se sleparije s svetimi ostanke, a trgovina z njimi je bila strogo prepovedana po cerkvenih in svetnih postavah. Nasprotniki češčenja sv. ostanke so bili nekateri krivoverci; pogani in judje so obtoževali radi češčenja kristjane kot brezbožnike.

Svete podobe.

Svete podobe, posebno Matere božje in obeh apostolov prvakov, najdemo že v času pred Konstantinom. Ostanke krščanske umetnosti nam predočujejo predvsem prizore mučeništev in se je ta navada spremenila v Konstantinovi dobi. Po cesarju Konstantinu so začeli cerkve krasiti s podobami svetnikov v slikah na presno, v mozaiku in kipih. Ta umetnost je bila zgodovinskega značaja, posneta iz svetega pisma ali iz življenja mučencev in spoznavalcev. Svete podobe so zasledovale tedaj cilj: pospeševanje pobožnosti ter pouka in so bile opremljene s tozadevno raz-

lago. Svete podobe so častili na zunaj na ta način, da so jih poljubljali, užigali pred njimi svetilke ter kadilo in pripogibali koleno. V tem zunanem češčenju je znatno prednjačil vzhod pred zapadom.

Božja pota.

Ze prvi kristjani so romali v sveto deželo v dobi preganjanj. Posebno so prišla v navado romanja v Palestino, ko so zopet našli sveti križ. Koncem 4. stoletja so htelli vsi odlični možje celotnega tedanjega kulturnega sveta v celih skupinah v svete kraje. O tem svedočijo številni potopisi in najstarejši popis jeruzalemskega romarja je iz leta 333. Razven v sveto deželo so še romali v Rim, kakor pričajo o tem številni napisi po katakombah. Zelo obiskana božja pota je dobila prav zgodaj vsaka krščanska pokrajina.

Ruski boljševiki razstreljujejo najstarejše cerkve. Kakor že beleženo, se je spravi diktator Rusije Stalin nad cerkve ter samostane, katere pusti po-

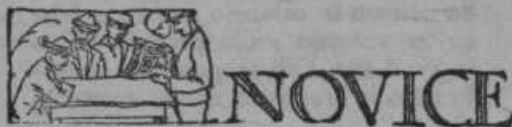
rušiti od vojaštva prav do temeljev. — Tokrat hočemo opisati, kako je razstrelilo vojaštvo letos 27. januarja starodavni samostan Simonow pri Moskvi, ki je bil pozidan leta 1370. Deset silovitih eksplozij je porušilo: cerkev, samostan, štiri kapele in 100 metrov visoki zvonik. Nekaj ur po uničenju je prišlo 2000 delavcev s sekirami ter lopatami, da so razmetali razvaline. Komunistični voditelji so se sprehajali zmagoslavno med svetimi podobami, kamenjem, med ostanki stenskih slikarjev, premetavali so krste ter ostanke oltarjev in oznanjevali zbranemu ljudstvu ter časnikarskim poročevalcem konec »znamenja teme«. — Med ostanki zidovja in kamenitih krst so ležale človeške kosti. Starodavna cerkev je hranila ostanke svetega Sergija, sv. Jone ter več patrijarhov pravoslavne cerkve. Vse polno je bilo razbitih lobanj in členov hrbtenic. Dva psa sta brodlila ter vohala človeška okostja. — Na mestu samostana bodo postavili palačo dela, v kateri bo knjižnica, čitalnice in športna dvorana za 6000 delavcev iz sosednih tovarn.

znaka. Vse je bilo prepričano, da je objela Wilkinsa in njegove tovariše majka — ledena smrt. Te dni se je oglašil pogrešan iz polotoka Alaska in označil svetu potom radija, da se je vrnil iz raziskovalnih potovanj zdrav in z najbolj zanimivimi poročili.

V 12 dneh okoli sveta. Janez Henrik Mears je obletel v letalu celo zemeljsko oblo v 23 dneh. Sedaj se odpravlja s svojim pilotom na novi polet krog sveta, katerega hoče dokončati v 12 dneh.

Najstarejša industrija na svetu. Na vzhodnem Angleškem je mesto Brandon, ki je veljalo bogzna koliko desetletij za oni kraj, v kojega okolici je bila najstarejša industrija: kopanje kresilnih kamnov. Še ni tako dolgo, ko je igral kresilni kamen vsestransko važno ulogo. Pred 300 leti so bile kanonske krogle iz kresilnega kamna in istako tudi ključavnice. Še sloviti angleški admiral Nelson je rabil v pomorski bitki pri Trafalgaru (1805) proti francosko-španskemu brodogradu kanonske krogle iz kresilnega kamna. — Kresilna industrija v Brandonu je bila skozi stoletja ena najbolj cvetočih. Danes je zaposlenih v tem kamnolomu le še 6 delavcev, ki izdelujejo posnetke prazgodovinskih predmetov. V takozvani kameni dobi je rabil človek kresilni kamen za sekuro, za sulico, za konec pušice, za kladivo in sploh za vse orodje. — Pred dnevi so odkrili pri Dunaju v kraju Mauer podzemeljske rove za pridelovanje prazgodovinskega kresilnega kamna, ki so gotovo starejši nego 5000 let. Pri razkopavanju zemlje so zadeli najprej na okostja, ki so bila obdana od ilovnatih posod, volovskih ter jelenovih rogov. Malo proč od te najdbe so pa rovi, iz katerih je pridobival prazgodovinski človek kresilni kamen za svoja orodja s pomočjo jelenovega roga. Starinoslovci trdijo, da je kresilna industrija v Mauer pri Dunaju mnogo starejša od one na Angleškem.

Mesto brez solnca. Človeška naselbina, ki je krščena za mesto brez solnca, je moderno mesto s pravim imenom Rjukan na južnem Norveškem. Mesto je obdana od tako visokih gora, da ne posine vanj solnce celih 6 mesecev. — Najbolj severno mesto na celem svetu je Hammerfest, ki je pa tri mesece v letu brez solnca. Seve je eno četrtino leta v Hammerfestu noč in dan tema in morajo goreti neprestano električne luči, ker krilat nad temi severnimi kraji takozvana vedna — polarna noč. Mesto brez solnca Rjukan je znamenito radi tega, ker je rojstni kraj slovitega pisatelja Ibsena in ima na celem svetu največjo električno centralo, ki proizvaža 300 tisoč konjskih sil. Nad mestom v 300 čevljev morske višine se nahaja gorsko jezero Mösstrand. Iz jezera se je vlivala voda preko strme stene v nižavo do pred par leti, ko so uporabili ogromni vodopad za proizvajanje električne sile. Sedaj zborni na turbine v Rjukanu iz jezera v eni sekundi 50 tisoč litrov vode. Električni tok uporabljajo za pridobivanje norveškega salptra, ki roma po celem svetu.

Dva samomora. Dne 19. februarja si je pognal kroglo skozi glavo na obrežju v Studencih pri Mariboru 19 letni zasebni uradnik Dragotin Jordan. Po prepeljavi v bolnico je kmalu izdahnul. — Istega dne se je obesil v Kamnici pri Mariboru 46 letni krojač Ivan Zunko, ki zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

V samomorilnem namenu si je pognal revolversko kroglo skozi desno sence v mariborskem hotelu dne 21. februarja 45 letni zastopnik neke tvrde Josip Brašič iz Polskave.

Utonil je v Dravi pri Fali posestnik Srečko Kure iz Janzeve gore. Utopljenca še niso našli.

Zmrznil. Od Sv. Lovrenca na Pohorju smo prejeli: Dne 19. februarja so našli krog desete ure predpoldne pri Kogelnikovi žagi Lenarta Jurčič, po domače Pušni Gregar, zmrznjenega. V noči je zašel po snegu v potok, kjer je zgubil pravo smer. Pijan ni bil, ker sicer bi bil padel in obležal v vodi. Poklicani zdravnik se je trudil, da bi ga spravil k življenju, a so bili vsi njegovi napor brezuspešni.

Malenkost povzročila smrt. Iz Trbovelj poročajo: Albin Kerše iz Gaberskega pri Trbovljah je prišel pred tremi tedni od vojakov. Stopil je v službo pri rudniku. Na nogi ga je obglodal čevljev in radi tega je umrl v par dneh na zastupljenju krvi.

Poroka. Dne 17. februarja je bila poročena Rezika Podvinski, iz veleugledne hiše Podvinskih v Blatnem pri Brežicah, z Janezom Molan iz Zdel. Poročil je vl. č. g. dekan v Zavrču Anton Podvinski. Na gostiji so darovali svatje za novo mariborsko bogoslovje 251 Din. Darovalcem: Bog plačaj, novoporočenemu vrlemu paru pa obilo sreče.

zadovoljnosti in blagoslova v zakonskem stanu!

Obsodba bivšega gerenta brežiškega okrajnega zastopa. Dne 21. februarja je bila pred celjskim okrožnim sodiščem izrečena obsodba nad bivšim gerentom okrajnega zastopa Brežice Kenetom ta-le obsodba: Obtoženi Franc Kene se obsodi radi zločina utaje in prevare ter zaradi napeljevanja Terezaje Rihel h krivemu pričevanju na tri leta robije (težke ječe) in na štiri leta izgube častnih pravic. Preiskovalni in zavarovalni zapor od 24. novembra 1925 do 5. marca 1926 ter od 11. avgusta 1929 do 21. februarja 1930 se obsojencu šteje v kazen.

Zopet ena žrtev alkohola. Od Nove cerkve nad Celjem poročajo: V nedeljo, dne 16. februarja ob 10. uri zvečer je zapustila družba fantov na novo odprto gostilno Pekošak precej vinjena. Med družbo fantov sta bila tudi moža Franc Kugler in njegov oče. Po kratkem prepiru je začel Franc Kugler streljati s samokresom. Nato pa potegne nož M. Smrečnik in zabode Franca Kugler v vrat. Kugler je po treh urah umrl. — Mladina! Ali vidiš v tem brezmejnem uživanju demona alkohola rešitev svojega življenja in mladosti? Gotovo vidiš v tem svojo propast, ali kljub temu drviš v odprto žrelo sovraga alkohola. Mladina, spametuj se! Ne zapravljaj svoje mladosti pri pijančevanju, ampak tam, kjer koristiš sebi in narodu!

To je ženin. V Djakovici v Srbiji se je poročil te dni 108 let stari mesar Ibrahim Gorjan s komaj 30 letno vdovo. To je drugi zakon še močnega starčka, ki je imel s prvo ženo 10 otrok, od katerih so umrli štirje.

Sloviti raziskovalec severnih krajev se zopet javil. Znameniti in celemu svetu znani ameriški raziskovalec severnih krajev, ki je bil tudi na severnem tečaju, Wilkins, se je zopet javil. Junija leta 1929 se je podal z ekspedicijo v severne pokrajine in od tedaj ni bilo o njem nobenega življenjskega